

Forfatter: Larsen, Karl

Titel: Udrag fra Krig Kultur og Danmarks

Citation: Larsen, Karl: "Krig, Kultur og Danmark", i Larsen, Karl: *Krig, Kultur og Danmark*, Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag, 1916, s. 24. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-larsenk_17-shoot-idm140615732464704/facsimile.pdf (tilgået 21. oktober 2021)

Anvendt udgave: Krig, Kultur og Danmark

Ophavsret Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen.](#)

mens Fornemmelse af at kunne blive ved at vandre saaledes evindeligt ud imod Erkendelsens Saelighed.

Det var det samme blege Sommernattens Skær som hjemme, Bøge skyggede over Vejen, Vandet plaskede i stille Smadsk mod Stenene, som naar vi gik paa Langelinje — det var altsammen saa dansk, saa dansk og — ak — saa tysk, saa tysk!

Og langsomt skød op i mig det underligt stille og rolige Spørgsmaal: Var man ikke her i Befolkningers og Staters Sammenstød imod hinanden langt hinsides det, som kaldtes Ret og Uret? Var man ikke ligesom vandret fra en Dal med sejlbare Floder og vel vandede Marker op paa Vidderne, hvor Floderne havde deres Udspring, og Regn og Sne blev til, dér, hvorfra Strømme og Skybrud kunde komme, som jog Flodernes vilde Vandmasser ind over Markerne, medens Himmel og Jord stod i et, men hvor dog den inderste Kilde til Dalens Velstand og Trivsel laa gemt. Stod man ikke Folk og Folk imellem Ansigt til Ansigt med en *højere* Ret, der *først lod sig erkende bagefter*? En Ret, der var uendelig overlegen den, en vis Tids Mennesker fra deres indskrænkede Syn fæstnede i Love og Vedtægt og som jeg jo tilstrækkeligt havde set, man ikke engang kunde blive enige om at *tyde*. En *Udviklingens* Ret, en *Historiens* Ret, en *Gudsdom* — hvad man nu vilde kalde den.

Og den Ret skabtes af *Magt*. —

Magt, det var det kriblende Ord for mig, der var

Søn af en magtesløs Stat. Maatte jeg ikke netop skribe ud til mit sidste Aandedræt, at Magt ikke kunde skabe Ret, om jeg saa aldrig skulde gøre andet end protestere! Var ikke Magten just Guden i min Fjendes Telt, som jeg, den svage, maatte se at ramme i Kraft af min bedre Ret.

Min *bedre* Ret! Der stod jeg overfor Udgangspunktet hjemme fra igen. Det, som netop ingen af dem, der stod imod os, anerkendte. Det, som de just af ligesaa ærlig en Overbevisning som vor bestred og hævdede for sig selv . . .

Og Magt eller Magtesløshed! Det var jo ikke noget, der var givet Folk og Stater som Vuggegave af en god Fe eller ond Trold. Staterne var dog ikke bleven til som efter første Mosebog Dyrene, hvem Gud skabte og Adam gav Navne, den svage Gazelle og den stærke Løve. Staterne havde jo *udviklet* sig til stærke eller svage.

Og laa netop ikke Retten *dybest* set i den *Udvikling*?

I Kiel havde dansk Historie de to sidste Gange drejet paa sine Hængsler. Det laa uendeligt nær netop her at gaa tilbage et historisk set saa ringe Tidsrum af nogle hundrede Aar fra det 1814, der skabte vort i 1864 ødelagte danske Monarki.

Hvad havde ikke Christian den Andens Danmark af 1514 været i Sammenligning med Kurfyrst Joachims Brandenburg fra samme Tid? Den unge Christian den Andens Rige herskede over Skandinaviens Kyster, det havde gennem de for-